

POSTAWY MĘŻCZYŹN WOBEC CIĄŻY I PORODU

Pojawienie się dziecka oznacza głęboką przemianę sytuacji życiowej rodziny, gotowość partnerów, lub jej brak, do zaangażowania się w opiekę nad nim.

Postawy mężczyzn w czasie ciąży, aktu porodowego i opieki nad noworodkiem nie są do końca zbadane, pomimo iż obecność ojca przy porodzie i zjawisko *couvade* towarzyszyło rodzącom od dawna z różną intensywnością.

W ostatnich kilkunastu latach dokonał się znaczący postęp w zakresie medycyny perinatalnej. Pojawiła się współczesna koncepcja aktywnej postawy ojca w porodzie rodzinnym, wynikająca ze zgromadzonych doświadczeń tego wydarzenia, relacji partnerskich oraz opinii uzyskanych w toku prowadzonych badań.

Towarzystwo partnerce w ciąży, uczestnictwo w porodzie i opiece nad noworodkiem, może przejawiać się w różny sposób, zależny od prezentowanej przez mężczyznę postawy wobec świata, zdolności empatii, więzi łączących go z partnerką. W literaturze przedmiotu znajduje się niewiele prac poświęconych postawom współczesnych ojców uczestniczących w porodzie, jak również oceny wpływu wybranych zmiennych: wieku, wykształcenia, czasu trwania małżeństwa, relacji małżeńskich, zdolności empatii oraz formy przygotowania do porodu na prezentowaną postawę w jego czasie.

Celem głównym pracy było:

- 1) Poznanie postaw i wiedzy mężczyzn odnośnie ciąży i aktu porodowego.
- 2) Poznanie postaw kobiet na temat roli mężczyzn w okresie ciąży i akcie porodowym.
- 3) Ustalenie czynników wpływających na prezentowane postawy.
- 4) Poznanie poziomu empatii i stylu radzenia sobie ze stresem wśród mężczyzn.

Główne badanie prowadzono w latach 2012-2019, obejmowało ono 800 osób w czterech badanych grupach wyszczególnionych na podstawie sytuacji rodzinnej oraz planów związanych z prokreacją. Zastosowaną w pracy metodą badawczą był sondaż diagnostyczny z wykorzystaniem kwestionariuszy ankietowych własnego autorstwa oraz dwóch kwestionariuszy standaryzowanych.

W toku pracy uzyskano następujące wnioski: Badane kobiety w większości oczekiwały aktywnego uczestnictwa partnera w porodzie. Chęć przygotowania się do opieki nad dzieckiem, stanowienie wsparcia dla partnerki oraz zdobycie wiedzy na tematy medyczne były głównymi powodami chęci uczestnictwa mężczyzn w zajęciach szkoły rodzenia. Czas trwania małżeństwa, fakt posiadania dzieci oraz wykształcenie i poziom empatii w różnym stopniu miały wpływ na chęć uczestnictwa w porodzie czy zajęciach szkoły rodzenia.

Wykazano istotne różnice pomiędzy wszystkimi badanymi grupami w kontekście poziomu stylu radzenia sobie ze stresem. Badani mężczyźni, bez istotnego znaczenia wieku, miejsca zamieszkania, czasu trwania małżeństwa czy faktu posiadania dzieci prezentowali styl radzenia sobie w sytuacji stresowej skoncentrowany na zadaniu.

Po opracowaniu wniosków postawiono postulaty dotyczące konieczności prowadzenia intensywnej, bezpłatnej edukacji przedporodowej ojców, która wpłynie na zwiększenie ich świadomości zmienności sytuacji w której znajdzie się cała rodzina. Należy promować budowanie więzi z żoną/partnerką oraz dzieckiem (już w okresie prenatalnym), uzmysławiać mężczyznom wagę partnerstwa oraz dostarczyć informacji o obowiązujących standardach i prawach związanych z ciążą/porodem, a także uprawnieniach dotyczących opieki nad partnerką po porodzie i opieki nad dzieckiem.

W związku z powyższym, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Ruchu na Rzecz Zapewnienia Jakości Opieki Pielęgniarskiej (The European Quality Assurance Network), opracowano standard edukacji mężczyzn w zakresie wsparcia udzielanego żonie/partnerce w okresie ciąży, porodu i po porodzie.